

Sygn. akt III CSK 260/19

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

w sprawie z powództwa A. Z. i J. B.
przeciwko Skarbowi Państwa - Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 stycznia 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda A. Z.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 15 maja 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powoda A. Z. na rzecz Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie, zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym, bowiem, razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a nie jest, przeciż, jego zadaniem dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód, A.Z., wskazał na przesłankę uzasadniającą jej przyjęcie z art. 398⁹ § 1 pkt.: 4) k.p.c. Wniosek ten nie odniósł skutku.

Powołanie się przez skarżącego na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej zobowiązuje do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej

już przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co, w efekcie, daje podstawy do przyjęcia skargi, jako oczywiście uzasadnionej (por. postanowienia SN: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/0; z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09; z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, nie publ.). Tymczasem skarżący, w uzasadnieniu tej przesłanki, zaprezentował zwięzły wywód prawny sprowadzający się w istocie do wskazania, w szczególności, na rzekomą sprzecznością zaskarżonego wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni. Sąd Apelacyjny w (...) w jego uzasadnieniu, bowiem, naruszył art. 387, art. 387 § 2 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c., gdyż nie wyjaśnił podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa w zakresie całkowitego oddalenia apelacji, ani nie wyjaśnił również podstawy prawnej tego wyroku z przytoczeniem przepisów prawa, gdyż dokonując wyliczeń należności spornych, Sąd II instancji stwierdził, że „należało przyjąć, iż wynagrodzenie zostało wypłacone przez generalnego wykonawcę”. Nadto, skarżący wskazał, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż uzasadnienie rzeczowego rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego w [...] jest obarczone błędem niewłaściwego zastosowania art. 647¹ § 5 k.c., w zakresie naliczenia wartości robót z tytułu wykonania instalacji wentylacji i klimatyzacji. Poza tym, zdaniem powoda jego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdyż jej przyjęcie do rozpoznania będzie stanowić realizację zasady prawdy określonej w art. 3 k.p.c.

Mając powyższe na względzie wskazać należy, że przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4) k.p.c. wchodzi w rachubę wówczas, kiedy bez wątpienia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo w sytuacji, kiedy podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzuty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne w sposób oczywisty, przy czym zaprezentowany w skardze kasacyjnej wywód prawny, na okoliczność wykazania przesłanki oczywistej zasadności, nie może sprowadzać się do polemiki z ustaleniami stanu faktycznego poczynionymi przed sądem II instancji. Niedopuszczalne jest zatem

formułowanie argumentów na rzecz oczywistości skargi kasacyjnej przez wyrażenie dezaprobaty dla ocen mających charakter ustaleń w konkretnym stanie faktycznym. Uzasadnienie wniosku sformułowane przez skarżącą wbrew zakazowi konfrontowania przez Sąd Najwyższy oceny dowodów oraz związania ustalonymi w sprawie faktami nie prowadzi do wniosku o oczywistej zasadności skargi. Sąd Najwyższy, natomiast, nie stanowi trzeciej instancji rozpoznającej sprawę merytorycznie, ale jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę wydania zaskarżonego orzeczenia, a celem postępowania kasacyjnego, zaś, jest kontrola prawidłowości wykładni i stosowania prawa, a nie ustalanie faktów. Przenosząc rozważania na grunt niniejszej sprawy należy przede wszystkim stwierdzić, że zawarte w skardze kasacyjnej powoda uzasadnienie przyjęcia jego skargi do rozpoznania nie pozwala stwierdzić, na czym w ogóle miałyby polegać jej oczywista zasadność. Otóż skarżący, uzasadniając wniosek o przyjęcie zaprezentowanej Sądowi Najwyższemu skargi, wskazuje na inne uchybienia, których dopuścił się Sąd Apelacyjny w (...), aniżeli te które wyszczególnił w podstawach skargi kasacyjnej. Zabieg taki jest niedopuszczalny, bowiem kognicja Sądu Najwyższego nie obejmuje poszukiwania podstawy kasacyjnej nieoznaczonej wprost w skardze, gdyż do skarżącego należy wytyczenie kierunku i przedmiotu kontroli kasacyjnej (por. postanowienie z dnia 11 marca 1997 r., II CKN 13/97, nie publ.; wyrok z dnia 29 czerwca 2005 r., V CK 847/04, nie publ.). W dalszej kolejności przyjąć należy, iż podniesione przez skarżącego, tytułem wykazania przedmiotowej przesłanki przedsądu, zarzuty naruszenia: art. 387, art. 387 § 2 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c., czy też art. 647¹ § 5 k.c., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, stanowią w istocie niedopuszczalną polemikę z ustaleniami faktycznymi Sądu Apelacyjnego w (...), a zmierzając w kierunku kwestionowania ustaleń faktycznych, stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku, uchylają się, w efekcie, spod kontroli kasacyjnej. Zgodnie, bowiem, z utrwaloną linią orzecniczą Sądu Najwyższego, każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu II instancji, chociażby pod pozorem błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, jest niedopuszczalny (por. np.: postanowienie z dnia 23 września 2005 r., III CSK 13/05, nie publ.).

Odnosnie, natomiast, do powołanego przez skarżącego zarzutu naruszenia art. 3 k.p.c. oczywistym jest, że wyrażona tam norma prawna (zasada prawdy) kierowana jest wyłącznie do stron, jako wskazanie, że ciężar dawania wyjaśnień co do okoliczności sprawy i powoływania dowodów, co do zasady, spoczywa na stronach w ich własnym interesie, a obowiązek ten konkretyzuje się w art. 232 zd. 1 k.p.c. Nie jest, zaś, obowiązkiem sądu niejako przymuszanie stron do składania tych wyjaśnień i dowodów (por. np.: wyroki SN: z dnia 11 grudnia 1998 r., II CKN 104/98, nie publ.; z dnia 24 stycznia 2001 r., II CKN 28/01, nie publ.). Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że wobec skierowania przepisu art. 3 k.p.c. do stron postępowania, Sąd Apelacyjny w (...), nie dopuścił się jego naruszenia.

W rezultacie rozważań w przedmiocie oceny wykazania przez skarżącego przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4) k.p.c. brak jest podstaw do stwierdzenia, że w niniejszej sprawie przesłanka ta została przez A. Z. w sposób właściwy wykazana. Sąd Najwyższy nie dopatrył się również okoliczności, które determinowałyby nieważność postępowania, a którą to przesłankę Sąd ten bierze pod uwagę z urzędu.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).